І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 12. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го СІЧНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JANUARY 20, 1966 No. 12. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 19-го січня 1966 р.

В АМЕРИЦІ

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД ВЖЕ ДОСЛІДЖУЄ СПРАВУ НЕДОСТАЧІ РОБІТНИКІВ в деяких промислових центрах. Цього тижня виїхала до Мілвокі у Висконсині 4-членна комісія, яка має дослідити потреби на ринку праці в тому районі. Після цього пробного пляну подібні досліди мають перевести в інших промислових районах. Ця дослідна комісія має засягати інформацій від представників робітників і працедавців. Департамент Праці плянує мати окремі фонди в новому фінансовому році, що зачнеться 1-го липня 1966, на те, щоб вести реєстрацію вільних місць в різних промислах. При Департаменті Праці існує Група в справі запотребувань на працю, яку очолює комісар статистики Артур Гросс.

В 1965-му РОЦІ СОЦІЯЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИПЛАТИЛО СВОЇМ ЧЛЕНАМ $18.5 БІЛЬЙОНА, на $2.1 більше, як в році 1964-му. На збільшення виплат із каси соціяльного забезпечення склалися такі факти: (1) збільшення на 7 відсотків старечих пенсій, що коштувало касу $1.2 більйона, (2) 1,112,000 осіб набули право користати з пенсій соціяльного забезпечення, що також вимагало більших фондів. Комісар соціяльного забезпечення пригадує, що від 1 січня 1966 обов'язують збільшені ставки податку до соціяльного забезпечення і то не від $4,800 заробітної платні, а від $6,600. Емерити-пенсіонери зможуть від 1-го січня 1966 доробляти до пенсії по $1,500 річно, а не, як було досі, по $1,200.

ВОЛТЕР РУТЕР ГАДАЄ, ЩО НЕ ПОВИНЕН БУВ ВІДБУТИСЯ СТРАЙК ТРАНСПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В НЮ ЙОРКУ, бо такий засіб боротьби за здобуття нового контракту є вже застарілий. Рутер є головою Спілки Об'єднаних Автомобільних Робітників. На думку Рутера справу конфлікту між робітниками, які працюють в публічних підприємствах, і працедавцями повинна вирішувати окрема комісія, складена з представників праці, промислу й уряду. Ця комісія мала б вирішувати висоту робітничих заробітків, і тоді не треба б послуговуватися страйком. Страйк в Ню Йорку, гадає Рутер, повинен був бути заборонений.

ГУБЕРНАТОР НЮ ДЖЕРЗІ РИЧАРД ДЖ. ГЮЗ ПРОСИВ ВИБАЧЕННЯ В СЕНАТОРА РОБЕРТА Ф. КЕННЕДІ за те, що деякі повітові демократичні організації в стейті Ню Джерзі без дозволу пані Джан Ф. Кеннеді заплянували поставити її як кандидатку на федерального сенатора в цьому році. Демократична організація в повіті Овшен перша схвалила кандидатуру пані Кеннеді. Губернатор Гюз назвав рішення цієї демократичної організації неввічливим. В повіті Сомерсет голова повітової демократичної організації Джан Карлін сказав, що важко буде „намовити пані Кеннеді до кандидатури", а втім „тепер маємо вже забагато Кеннеді в Конґресі". Губернатор Гюз назвав ті слова „жалюгідними, образливими та неввічливими". Сенатор Роберт Кеннеді заявив, що пані Кеннеді зайнята своїми дітьми і не плянує мішатися до політики.

ВНАСЛІДОК РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ЗМЕНШИЛОСЯ ЧИСЛО РОДИН ДО 298,000, які жили з публічних допомог, що є найнижчим числом від 1957-го року. Число родин, які користали з публічних допомог, під час останньої економічної депресії в 1961-му році становило рекордово високе число 525,000. Але Адміністрація Соціяльного Забезпечення одночасно повідомляє, що число опущених батьками дітей і їх матерів постійно збільшується навіть під час економічної звишки і тепер воно виносить рекордово високе число — 4,400,000, в чому є 1,100,000 матерів, а решта діти.

У СВІТІ

44-РІЧНА ІНДІРА ҐАНДІ СТАЛА НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ ІНДІЇ. Її кандидатура на індійського прем'єра вирינула внаслідку закулісової боротьби всередині керівної індійської Конгресової партії. Виявляється, що партійний провід не хотів допустити до того, щоб більшість членів Конгресу заявилась за кандидатуру колишнього міністра фінансів, Морарьї Десая, сильної індивідуальности, який був уже найнебезпечнішим суперником померлого недавно Ляль Багадура Шастрі після смерти Джавагорлала Неру. Противники Десая рішили, що тільки Індіра Ґанді всилі його перемогти — завдяки своєму прізвищу і підтримці збоку сильного лівого крила Конгресової партії.

З ЗАХІДНЬОГО БЕРЛІНУ ВІДКЛИКАНО ОДИН КУРІНЬ піхоти ЗДА, силою 700 вояків, обмеживши американський ґарнізон у Західньому Берліні до 8.000 вояків. Так було до здвигнення комуністами 1961 року внутрішньо-берлінського муру. Для задемонстрування німецьким комуністам і Совєтам, що ЗДА боронитимуть Західній Берлін, як би загострення довкола справи того муру штовхнуло комуністів до агресії, тодішній президент Дж. Ф. Кеннеді вислав туди додатково один курінь.

У МОСКВІ, НЕДАЛЕКО ВІД МАВЗОЛЕЮ ЛЕНІНА, ПОХОРОНЕНО в минулий вівторок Сергея Корольова, 59-літнього ученого, який був головним автором проєктів першого совєтського „спутніка" й пізніших совєтських космічних ракет та повітряних кораблів. Про нього ніде не писали ані не згадували, а тільки на похороні віце - прем'єр Леонід Смірнов, президент совєтської Академії Наук Мстислав Келдіш і астронавт Юрій Ґаґарін прославляли його, як найбільш заслуженого в ділянці совєтської космонавтики.

У ФРАНЦІЇ ВЕЛИКОГО ШУМУ НАКОЇВ СКАНДАЛ, який виявляє хабарництво, стосування метод шантажу й терору та користування навіть убивством для прикриття різних таємних махінацій поліції і різних політичних кол. Вся ця афера є відгуком таємничого схоплення і, мабуть, убивства марокканського еміґранта Мехді Бен Барки: в його схопленні на вулиці Парижу брали участь тайні французькі поліціянти. Жорж Фіґон, підозріла фіґура на службі поліції, буцім-то застрілився, безпосередньо перед тим, як його мали арештувати: підозрівають, що його вбили. Цей скандал може мати поважні політичні наслідки для режиму де Ґолля.

ПРЕМ'ЄР РЕВОЛЮЦІЙНОГО МАДЯРСЬКОГО УРЯДУ ІМРЕ НАДЬ згинув розстріляний тайком опричниками мадярської комуністичної політичної поліції ще в січні 1957, за 16 місяців перед тим, як його смерть подано до загального відома. Його вбили в пивниці колишнього румунського королівського замку в Сінай. Ніякого суду над ним ніколи не було. Ці відомості приніс західньо-німецький ілюстрований тижневик „Дер Шпіґель", подавши за джерело одного високого комуністичного урядовця, який восени минулого року втік з Мадярщини.

КОНҐРЕС ЗДА, ГУБЕРНАТОРИ СТЕЙТІВ І ПОСАДНИКИ МІСТ ТА ЧИСЛЕННІ УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ВРОЧИСТО ВІДЗНАЧАТЬ РОКОВИНИ ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І СОБОРНОСТИ 22-ГО СІЧНЯ

Ню Йорк. Як у минулих роках, так і цього року Конґрес ЗДА, губернатори багатьох стейтів та посадники багатьох міст і численні українські громади достойно і врочисто відзначать роковини проголошення незалежности Української Народної Республіки та соборности всіх українських земель в одній, ні від кого незалежній і суверенній та народоправній Українській Державі 22-го січня 1918 і 1919-го років. Український Конгресовий Комітет Америки та його Відділи перевели всебічну підготовку для відзначення цих роковин у цьому році. В дні 10-го січня ц. р. президент УККА проф. Лев Добрянський звернувся — як уже інформовано — відручним письмом до всіх сенаторів і конгресменів ЗДА з проханням зложити в Конґресі свої заяви в справі поневолення України. Для відзначення січневих актів 1918 - 1919 років відбудуться молитви в наміренню українського народу в Сенаті і Палаті Репрезентантів, Молитви проведуть: о. ректор Константин Бердар (Вашингтон, Д. К.) та о. Митрат Іван Гундяк (Картерет, Н. Дж.). Як щороку, по молитвах цілий ряд сенаторів і конгресменів виголосять промови про поневолення України та її боротьбу за відзискання незалежности, яку стратила під навалою большевизму. Губернатори стейтів і мейори великих міст вже проголосили, або проголосять в цьому тижні, проклямації Українського Дня.

Нижче подаємо список громад, в яких заходами Відділів УККА відбудеться відзначення 48-х роковин Незалежности України:

ВАШИНГТОН, Д. К. — 22-го січня, о год. 1-ій по полудні, зложення вінка біля пам'ятника Тараса Шевченка. Слово виголосить проф. д-р Роман Смаль-Стоцький. — 23-го січня, о год. 6-ій веч. відбудеться святочна академія, на якій промовлятимуть: ред. Богдан Кравців і. по англійськи інж. Юліян Копко.

НЮ ЙОРК, Н. И. — Неділя 23-го січня, о год. 6:30 веч., — святочна академія в залі Вашингтон Ірвінґ Гай Скул. Промовлятиме ген. Павло Шандрук. Проклямацію Українського Дня уже проголосив губернатор Н. Рокфеллер, а мейор Дж. Ліндсей проголосить її в п'ятницю, 21-го січня о год. 9:30 рано в Сиґі Гол.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Академія в суботу, 22-го січня, о год 7:15 веч., в залі Бенджамін Френклін Гайскул, промовлятимуть: Раймонд П. Шефер — заступник губернатора стейту Пенсилвейнії, і п. Володимир Біляїв. Проклямацію Українського Дня вже проголосив губернатор Пенсилвенії, Скрентон, а посадник міста Тейт проголосить таку ж проклямацію в п'ятницю.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Свято в дні 23-го січня ц. р. улаштовують спільно: Ліґа Американців Українського Походження і Об'єднання Українсько-Американських Організацій стейту Ілліной. Святочну промову виголосить ред. Іван Кедрин-Рудницький. Відповідні проклямації з цієї нагоди видадуть: мейор міста Ричард Й. Делі і губернатор стейту Ілліной — Отто Кернер. Акамія відбудеться в авдиторії Школи Шопена, о год 3-ій по полудні.

ДІТРОЙТ, Миш. — Неділя, 23-го січня, о год. 3-й по полудні в залі Месонік Темпл, промовлятимуть: проф. інж. Корній Нещименко, — колишній член Української Центральної Ради, та в англійській мові промовлятиме панна Христина Камінська. Свято влаштовують спільно два Відділи УККА: Метрополітальний Відділ Дітройт і Гемтремк — Дітройт - Схід.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Субота 29-го січня о год. 8-ій ввечері, в авдиторії Чарлз Муні Гайскул. Промовляє д-р Михайло Пап.

ПИТСБУРҐ, ПА. — 30-го січня о год. 3-ій по полудні в авдиторії Рузвелт готелю. Промовляє д-р Зенон Винницький, а по англійськи Роберт Фергусон. Свято получене із відзначенням 25-річчя УККА.

САН ФРАНСІСКО, Каліф. — Неділя, 23-го січня, о год. 5-ій пополудні в залі Каліфорнія Клаб при 1750 Клей вулиці. Промовляє посадник міста і Л. Блонарович та І. Андрус.

БОСТОН, Масс. — Неділя 23-го січня, о год 4-й по полудні, в залі Мері Е. Курлей Гайскул (493 Центер Стр. Джемейка Плейн). В академії бере участь президент Міської Ради Бостону Фредерик Ланґоні. Проклямації Українського Дня проголосять: посадник міста Джан Ф. Колінс і губернатор стейту Джан А. Волпі.

БОФАЛО, Н. И. — Субота, 22-го січня 1966 р. вивішення на міській ратуші українського національного прапору, згідно з підписанням проклямації Українського Дня мейсром міста Франком Седіто, дня 21-го січня ц. р. При цій нагоді буде подарована мейсрові міста Бофало Англомовна Енциклопедія Українознавства, видання УНС. В неділю 23-го січня, о год 7-й веч., в залі Українського дому „Дніпро", відбудеться святочна академія, на якій промовлятиме пані Марія Маковська.

АЛЛЕНТАВН, Па. — Окружний Комітет УККА на терені Лігай Велі з осідком в місті Аллентавні, підготовляє відзначення 22-го січня концертом - академією, яка відбудеться в одній з кращих заль Аллентавну. Промовлятимуть: інж. Клисяк і по анґлійські — адвокат з Бетлегему Петро Рибак. Пороблено старання, щоби в 5-х містах округи, а саме: Аллентавні, Бетлегемі, Норттемптоні, Істоні і Палмертоні, в дні 22-го січня, на будинках міських ратушів були вивішені українські прапори, а в місцевій англомовній пресі були поміщені відповідні статті.

ОБОРН, Н. И. — 19-го січня мейор міста п. Шворц проголосить Український День. З цієї нагоди у місцевій пресі будуть поміщені відповідні статті. 23-го січня, на радіо-висильні WMBO буде проголошена спеціяльна радіо-програма. До мистецької частини будуть додані дві доповіді: проф. місцевого коледжу Івана Гвозда і д-ра Романа Богатюка.

КЕМДЕН, Н. Дж. — Субота 22-го січня, — молебень в намірені українського народу відправить о. монс. М. Польовий в УКЦеркві св. Михайла, о год. 5-й по полудні. Безпосередньо по відправі, відбудеться в церковній залі академія з доповіддю д-ра Івана Лазора.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Субота 22-го січня, година 7-ма вечером, заля Української Католицької Парохії. Промовляє п. Василь Мудрий.

НЮ БРИТЕН, Конн. — Субота 22-го січня, година 8-ма вечером, заля Сентрал Коннектикат Стейт Коледжу. Промовляє п. Йосип Лисогір.

ГУБЕРНАТОР КОЛОРАДО ПІДПИСУЄ ПРОКЛЯМАЦІЮ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ. До тих губернаторів стейтів, які проголошують день 22-го січня Днем Української Незалежности, належить і губернатор Колорадо Джан Лов. Цього року він підписав відповідну проклямацію в дні 15-го січня в приявності очолюваної головою Відділу УККА в Денвері проф. Б. Винарем української делеґації, що й видно на цій світлині, на якій стоять (зліва): проф. Б. Винар, український православний парох Денверу о. Дятилович, український католицький парох о. Смаль, культ.-освітній референт Відділу УККА мгр. І. Вендзінський та панна Волянська в народному костюмі. Сидить губернатор Джан Лов.

ДЕНВЕР, Кол. — Академія 30-го січня в залі Жіночого Клюбу. В програмі, крім відчитання урочистої проклямації губернатора — мистецька частина, у якій візьмуть участь пані Кротюк (деклямація), п-ні Станько (сольоспів) та святочна промова д-ра В. Винара. Пляниться також і окрема телевізійна передача.

ОМАГА, Небраска — Субота 22-го січня, о год 7-й веч., в залі Поліш Говм, при 24-й і Л. вул. Промовлятиме полк. Б. ф. Стагль. Губернатор стейту Небраски Френк В. Моррісон і мейор міста Омаги А. В. Соренсен проголосять Українські Дні.

КЕНТОН, Огайо. — Неділя 23-го січня, в залі Української Католицької Церкви. Д-р Микола Барусевич виголосить реферат.

МІННЕАПОЛІС, Мінн. — Неділя 23-го січня. Година 4-та по полудні в залі Українського Американського Дому. Промовляє проф. Юрій Пундик.

НЮАРК, Н. Дж. — Неділя 30-го січня, година 5-та по полудні, заля Ірвінгтон Гайскул при Кліфтон Евеню, Ірвінґтон, Н. Дж. Промовець — д-р Богдан Олесницький. 20-го січня о год. 9-тій ранку підписання проклямації „Українського Дня" мейором м. Нюарку.

ЧЕСТЕР, Па. — Субота 22-го січня, година 5-та вечером, заля Української Католицької Школи. Промовляє ген. Павло Шандрук.

ЮТИКА, Н. И. — 12-го лютого, година 6-та вечером, заля Українського Народного Дому при Котедж Площі. Промовляє д-р М. Логаза.

ГАРТФОРД, Конн. — Неділя 23-го січня, година 4-та по полудні, заля Українського Народного Дому.

ВИСМАРК, БЕЛФИЛД І ВИЛТОН, Н. Дак. — 22-го січня — проголошення губернатором стейту Дня Української Незалежности — день 22-го січня. 23-го січня — Служби Божі у всіх українських церквах у Белфілді і Вилтоні в наміренні українського народу. По полудні й увечорі — спеціяльні півгодинні радіо - програми на трьох американських радіо-стаціях. Святочну радіо-промову виголосить д-р Антін Жуковський.

ФЛИНТ, МИШ. — Неділя 23-го січня, о год. 2-й по полудні, в залі Українського Народного Дому при 3321 Вест Пасадена Евню, Промовлятиме ред. Петро Рогатинський.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Неділя 23-го січня, година 5:30 вечора, заля Української Централі. Промовець — о. полковник Микола Рибачук.

АМСТЕРДАМ, Н. И. — Субота 22-го січня, заля Місцевого Українського Клюбу.

ГЮСТОН, Тексас — Неділя 23-го січня, заля Колюмбійських Лицарів. Комітет Свята очолюють: п. Михайло Балабан, о. Дмитро Блажейовський і п. Степан Кіхта. Промовляють: в англійській мові — проф. Олег Федишин, в українській мові — п. Олена Телезда.

ВИПАНІ, Н. Дж. — Неділя 23-го січня, година 4-та по полудні, заля Української Католицької Парохії, промовляє д-р Іван Козак.

КОГОВЗ, ВОТЕРВЛІТ, ТРОЙ, Н. И. — Неділя 6-го лютого, година 4-та по полудні, заля Української Католицької парохії Вотервліт. Доповідь виголосить редактор Вол. Душник.

БІНҐЕМТОН, Н. И. — Субота 22-го січня, година 7-ма вечером.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Неділя, 30-го січня, о год. 4:30 по полудні, в залі Гайскул при вулиці Рузвелт — доповідь виголосить д-р Микола Чировський.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. — 22-го січня, о 7-й год. вечора, в залі Українського Народного Дому, відбудеться святочна академія. Доповідь виголосить інж. М. Пенковський.

ЙОНКЕРС, Н. И. — Субота 22-го січня, год 11 перед полуднем, в залі Української Католицької Парохіяльної Школи, доповідь виголосить Лев Футала.

ГЕМПСТЕД, Н. И. — 19-го січня — підписання мейором міста проклямації Українського Дня. Неділя 23-го січня, о год. 4-й по полудні, в авдиторії Волнат Стріт, в Школі Юніондейл-Гемпстед промовлятиме мгр. Іван Базарко.

БРУКЛИН, Н. И. — Неділя 23-го січня, година 5-та по полудні, заля Українського Народного Дому. Промовляє адвокат Р. Ґуґлевич.

РОЧЕСТЕР ВІДЗНАЧАЄ 25-РІЧЧЯ УККА

Рочестер (Х. Д.) — 25-ту річницю діяльности УККА українці Рочестеру відзначають ювилейним бенкетом, який відбудеться 13-го лютого ц. р. в Українсько-Американському Клюбі, 292 Нодсон Евню.

7,000 ДАЛЬШИХ ВОЯКІВ МОРСЬКОЇ ПІХОТИ ПРИБУЛО ДО В'ЄТНАМУ

Сайґон. — Американські збройні сили у Південному В'єднамі скріпились дальшими 7.000 вояками морської піхоти з Другої бриґади 25-ої піхотної дивізії, які перейшли докладний вишкіл у способі воювання в терені, покритому джунґлею, на Гаваях. Таким чином число американського війська у Південному В'єтнамі зросло до 190.000, а число морської піхоти до 42.000. Прибулі висадились з транспортового військового корабля „Джінерал Вокер", а решта їх прибуде кораблем „Дженерал Гордон". У зв'язку з скріплюванням американської збройної сили у В'єтнамі появились вістки, що навіть у випадку поведення мирових переговорів з комуністами командування американських збройних сил не занедбає всіх тих заходів, які обов'язкові, щоб не дозволити комуністам використати період затяжних переговорів для поширення своєї підпільно - революційної сіті чи закріплення себе у захоплених повітах. Припускають теж, що — маючи на увазі прецеденс з переговорами в Панмунджомі у Корейській війні — Америка поставить термін, наприклад, одного місяця для переведення переговорів щодо замирення у В'єтнамі. З другого боку, знавці комуністичної тактики на азійському терені твердять, що Північний В'єтнам і південо - в'єтнамський Фронт Визволення (в'єтконґ) не заявлять готовости до мирових переговорів, а коли бачитимуть, що не всилі війни виграти, то просто сповільнюватимуть і обнижуватимуть темп та розміри воєнної дії, так, як це зробили на Маляйському півострові. Тимчасом у столиці Південного В'єтнаму, у Сайґоні, тамошній прем'єр Нґуєн Као Кі у своїй промові на церемонії на сайґонському летовищі таврував „невеликий гурт осіб", які буцім-то змовляються проти теперішнього південно-в'єтнамського режиму. Цей зворот у промові південно - в'єтнамського прем'єра посилив поголоски про якусь нову військову змову проти режиму Нґуєна Као Кі. Він є все ще командантом південно-в'єтнамського летунства і спирається головно на його льояльности. В південно-в'єтнамських умовинах 7-місячний період тривання уряду Нґуєна Као Кі вважається вже дуже „довгим".

Президент зарядив збільшення відсотків від державних бондів

Вашингтон. — Президент Джансон 18-го січня зарядив збільшення відсотків від федеральних бондів. Відсотки від цих бондів становлять тепер $3.75. Президент не виявив, до якого числа вони будуть збільшені, але передбачають, що до 4-ох. Висота нових відсотків буде відома в найближчому часі. Нові відсотки обов'язуватимуть від дня, який визначить Департамент Скарбу, і вона відноситиметься до бондів „Е" і „Г" і то в таких випадках: 1) Більший відсоток буде від новозакуплених бондів; 2) Від тих бондів, які ще „не дозрілі"; 3) Також і від тих бондів, яких реченець важливости був скінчився, але вони були продовжені раз або і два рази. Бонди „Е" — це ті бонди, які купується, наприклад, за $18.75 і за які після якогось числа років їх власник дістає $25. Висота цих відсотків від цих бондів буде збільшена цим способом, що буде зменшене число років, після яких їх можна буде ліквідувати. Тепер їх можна було ліквідувати по 7 роках і 9 місяцях. За бонди „Г" платиться відсотки щошість місяців. Збільшені відсотки платитимуть тепер в тому самому реченці. Президент заявив, що треба побільшити відсотки від державних бондків тому, що тепер платять більші відсотки в банках і ощадностевих інституціях. Щоб люди купували ощадностеві державні бонди, то треба збільшити від них відсотки.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЕЦЬ БРАВ УЧАСТЬ В АСАМБЛЕЇ ПАКС РОМАНА

Люксембурґ — У днях від 4. до 10 вересня м. р. відбулася в Люксембурґу пленарна асамблея делеґатів сеньйорських федерацій „Пакс Романа", які мають назву: Міжнародний Католицький Рух для Інтеректуальних і Культурних прав. Головна тема цієї асамблеї була: „Модерна людина й щастя".

В асамблеї взяв участь також делеґат Федерації Українського Католицького Академічного Об'єднання „Обнова", о. д-р Богдан Курилас, душпастир нашої еміґрації в Брюсселі.

Після кількох днів о. Курилас відслужив співану Літургію для учасників асамблеї і сказав проповідь.

Під час пленарних зібрань асамблеї український делеґат забирав слово чотири рази. Крім того о. д-р Курилас нав'язав розмови приблизно з десятьма важнішими учасниками асамблеї, зокрема з генеральним секретарем Пакс Романа — Джорджом Страссером, щоб попросили українця на доповідача під час Світового Конгресу Пакс Романа, що відбудеться в Римі 1966 р. Генеральний секретар обіцяв, що вчинить все можливе в тій справі.

УКРАЇНСЬКИЙ БАНК У ТОРОНТО ВИДАЄ ПОВІСТЬ УЛАСА САМЧУКА

Торонто. — На засіданні 21 грудня м. р. Дирекція Української Кредитової Спілки (Торонто), схвалила проєкт фінансувати видання нової повісти Уласа Самчука, над якою він тепер працює. Повість буде мати назву „Простір поза нами", і її один розділ був уже друкований в альманаху „Північне сяйво". Темою цієї повісти - роману є переживання українського еміґранта, який з-під комуністичного режиму попадає у нові, незвичні йому демократичні умови Канади та як він до них достосовується і в них вростає. Поза деякими короткими оповіданнями різних авторів, це буде перший поважний літературний твір з тематикою української еміґрації в Канаді після другої світової війни.

Проєкт повісти Уласа Самчука „Простір поза нами" зголошений автором у Культурній Раді Канади як твір, що його пише автор до сторіччя Канади. Своєю постановою фінансувати видання цього твору Українська Кредитова Спілка не тільки виявила своє зрозуміння для потреб української культури в країнах нового поселення, але також, як поважна українська економічна станиця, гідно причиниться до святкувань 100-річного Ювілею Канади.

П. АНДРУСІВ ГОВОРИВ ПРО КНЯЖУ ДОБУ

Філядельфія. — Дирекція Школи Українознавства Товариства „Рідна Школа" у Філядельфії запросила мистця Петра Андрусева для виголошення доповіді-лекції про будівництво і мистецтво в Київському князівстві. Доповідь відбулась в суботу 15 січня ц. р.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном; На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Одностороннє бажання миру

Поведена з доручення президента Джонсона мирова офензива продовжується, хоч шум від неї дещо улягся. Тепер і американські керівні кола, і пресові коментатори, підводячи її підсумки, цікавляться питанням: що далі? У своєму зверненні про Стан Унії Президент ствердив, що всі заходи американського Уряду, скеровані на переконання ворога, щоб він припинив воєнні дії і приступив до переговорів про мирну розв'язку в'єтнамського конфлікту — не знайшли по другому боці ніякого позитивного відгуку. Формалісти й оптимісти запевняють, що все ж не можна говорити про виразне відкинення американських мирових пропозицій, бо на офіційний меморандум, переданий представникові Північного В'єтнаму, мабуть, в Бірмі 29 грудня минулого року, „ще" не наспіла офіційна відповідь.

Публіцист Дрю Пірсон, признає, що існують критики, особливо з-посеред американських амбасадорів, які не вдоволені з широко розреклямованої мирово-дипломатичної акції Президента, що до неї включив він персонально віце-президента Гюберта Гомфрі, амбасадорів Аверелла Гаррімана та Артура Голдберга і асистента державного секретаря Меннена Вільямса, виславши їх до кільканадцятьох державних лідерів на трьох континентах світу. Проте, Пірсон вважає, що в поведінці з комуністами таємна дипломатія не виплачується, треба якнайбільшого розголосу, щоб справа продерлася поза залізну і бамбусову заслони. Адже й так по нинішній день ані совєтська, ані північнов'єтнамська преса не подала вістки, що американці припинили бомбардування Північного В'єтнаму. Дрю Пірсон і багато інших коментаторів схвалюють мирову офензиву Джонсона, без уваги на відгук по комуністичному боці: вони стверджують дуже добре враження, що його ті мирові зусилля Америки зробили серед західніх союзників Америки і в невтральному світі. Якщо Америка хотіла переконати ті союзницькі й невтральні країни, що вона не хоче капітулювати, але й не вимагає капітуляції від комуністів, то це Америці вдалося.

Зате не вдалося це супроти комуністів. Правда, все ще існують такі американські коментатори, які вірять, що Александр Шелепін привіз Го Чі Мінгові не тільки нові протилетунські ракети й танки, але й пересторогу проти наївної віри, що можна буде викинути американців силою з Південного В'єтнаму. Є й такі дійсні та уявні знавці цих справ, які запевняють про існування розбіжностей між Північним В'єтнамом і південнов'єтнамським Фронтом Визволення, про те, що серед самих північнов'єтнамських комуністів є „яструби" і „голуби", що не Пейпінг, а Ганой має вирішний голос у справах війни - миру. Все це не має значення на тлі факту,що, крім нового перемир'я на в'єтнамський „Новий Рік", від 20 до 23 ц. м., нема там ніяких познак на замирення.

На тему „що далі?" нема і не може бути офіційної відповіді: адже не можна втаємничувати ворога у пляни, як буде вестися далі війна. Є прихильники „гострої" війни, є обережні голоси, також з кол високих військових фахівців. Але всі відповідальні американці розуміють, що Америка не може „відійти" з В'єтнаму, залишивши його на поталу комуністам. І коли Го Чі Мінг вірить, що він переможе, то треба дати йому на це відповідь — не тільки мировим меморандумом.

Ліквідація „суверенности" УССР

У науці про державу і форми державного ладу створена московськими большевиками Українська Совєтська Соціялістична Республіка залишиться як приклад повного помішання понять і визначень. Абстрагуючи від факту, що ця нібито незалежна й суверенна держава цілком позбавлена таких атрибутів державности, як власна армія, власна закордонна політика, валюта, пошта та ін., також і її керівні органи не мають нічого спільного з тим, що в усьому світі розуміється під такими поняттями, як уряд чи державна адміністрація.

Найголовнішою ознакою уряду, чи пак ради міністрів якоїсь держави є те, що їх вибирається свобідно парляментом цієї держави і затверджується головою держави — президентом, королем тощо. В Совєтському Союзі кожночасний уряд призначується ЦК комуністичної партії і тільки формально затверджується Верховним Совєтом чи то цілого СССР чи окремої совєтської республіки. Якщо в системі всесоюзної державности Рада Міністрів СССР має деякі компетенції і виконну владу, то у випадку з урядами т. зв. союзних республік їхні ради міністрів є лише покликаними для фірмування даної державности фікціями, що не мають ніяких прав та компетенцій.

Одним із найбільш показових прикладів повної абсурдности совєтської державности може бути Рада Міністрів Української ССР. Формально ця Рада має свого голову та його заступників, і серед інших міністерських постів фігурує тут навіть пост міністра закордонних справ. Алеж на ділі „урядує" вона інколи тижнями без голови, як це було у випадку із Казанцем, що його знято з цього посту без ніякого повідомлення і призначено .. міністром чорної металюргії СССР. Ще більша дивовижа в цій Раді Міністрів з міністерством закордонних справ, яке нібито існує, але самого міністра закордонних справ немає. Звільнений з цього посту Лука Паламарчук від'їхав собі на посаду посла в Марокко ще в першій половині 1965 року, і його звільнення „затвердив" Верховний Совєт УССР 22 грудня 1965 року, але нового міністра на його місце й досі не призначено. Диковиною були постанови восьмої сесії Верховного Совєту з того ж таки 22 грудня 1965 року про звільнення двох дотеперішніх заступників голови Ради Міністрів — Івана Грушевського й Олександра Щербаня. Останнього звільнено нібито „у зв'язку з переходом на іншу роботу", першого — навіть без подання причини. Але ще більш показове те, що Верховний Совєт не призначив нікого на звільнені становища, і це знову свідчить про те, що й вони були цілком фіктивними. Дальшим абсурдом була постанова Верховного Совєту УССР про вилучення із складу Ради Міністрів голів різних комітетів, як преси, радіомовлення, кінематографії.

Проведені за диктатом з Москви постанови Верховного Совєту УССР доводять, що кремлівські самодержці почали поступову ліквідацію державних органів Української ССР, уважаючи їх згідно з фактичним станом за таку ж непотрібну фікцію, як і сама „суверенність" УССР.

А. Заплітний

КОНСУЛЯРНА КОНВЕНЦІЯ

Переговори між представниками ЗДА і СССР на консулярні теми почалися в 1961 р., і закінчилися підписанням консулярної конвенції в Москві наприкінці червня 1964 р. Американські урядові кола і велика преса були нею захоплені. Вона опинилася в сенатському комітеті для закордонних справ, щоб опісля перейти до Сенату.

Головою цього комітету є сенатор Фулбрайт, знаний із своєї заяви: „Понад 200 мільйонів росіян мешкає в Совєтському Союзі, що є звичайною державою, з нормальними й традиційними інтересами, як і всяка інша держава".

Хоч сенатор Фулбрайт заявив, що негайно зарядить у справі конвенції загальне переслухання, вона пролежала без руху майже цілий рік. Щойно 30 липня 1965 р. Фулбрайт запросив для зізнань державного секретаря Раска і переслав цю конвенцію до Сенату, де вона спочиває й досі.

Цілий ряд сенаторів з Республіканської і Демократичної партій заявили, що вони не дадуть своєї згоди на затвердження цього міжнародного договору. Голова сенатського комітету, кажуть вони, не дав можливости всім заінтересованим особам виявити свою думку в такій важливій справі, і знехтував цим основні демократичні правила, респектовані в Конгресі ЗДА.

Опоненти вважають, що згадана конвенція має кардинальну хибу, яка може привести до дуже загрозливих наслідків: в ній уперше в історії міжнародного права признано консулам і консулярним урядовцям право дипломатичної недоторкальности за будь-які злочини.

Це є доказаний факт, що представники комуністичних держав за кордоном свою діяльність присвячують передусім шпіонажі. Від 1948 р. 20 совєтських урядовців Об'єднаних Націй та 12 членів совєтської амбасади у Вашингтоні зловлено на цій злочинній діяльності.

Коли взяти до уваги, що в ЗДА на день 1-го липня 1965 р. перебувало 800 осіб із комуністичних країн з привілеєм дипломатичної недоторкальности, то можна собі приблизно уявити, скільки труду і коштів потрібно було, щоб за ними слідкувати і яким трудним є завдання боротися з їхньою злочинною діяльністю. Тож немає розумної причини побільшувати число небезпечних осіб і давати їм ще привілей недоторкальности.

Хтось може сказати, що з цього привілею користатимуть також американські консули та їхні помічники, але відомо, що умовини тоталітарно - поліційної держави не дають можливости вести звичайної обсервації і виключають навіть невинні контакти з населенням.

Очевидно, що всі користі з цієї конвенції будуть на стороні московських комуністів.

Опоненти твердять, що ЗДА не мають взагалі потреби творити свої консуляти в СССР, бо його структура не дає можливости вести таку діяльність, яку ведуть консулярні установи у вільному світі. Всі торговельні справи, з закордоном мають в СССР суто політичний характер і полагоджує їх централя в Москві. Допомога американських консулів у маєткових справах неможлива в Совєтському Союзі, бо громадяни цієї держави не мають приватної власности на землю, фабрики і копальні. Вони не можуть переказувати своїм кревним у ЗДА нічого дорогою спадку або даровизни. Американські консули не зможуть боронити права своїх авторів, письменників, науковців та винахідників, бо комуністи не визнають ні авторського права, ні права на патенти та винаходи.

Перед першою світовою війною ЗДА мали в царській Росії 8 консулятів та консулярних агенцій. По другій світовій війні СССР мав у ЗДА три консуляти — в Ню Йорку, Лос Анджелесі і Сан Франсіско. ЗДА мали один консулят у Владивостоці. Тоді вже виявилось, що ні американський консул в СССР, ні совєтські консуляти в ЗДА не мали поля для своєї діяльности. У 1948 р., коли загострилася холодна війна, їх закрили обидві держави. Здогадуються, що Совєти дістануть право відкрити свої консуляти в Ню Йорку, Шикаго та Сан Франсіско, а ЗДА — в Ленінграді, Одесі та Владивостоці.

Згадана консулярна угода буде скринькою Пандори з найгіршими наслідками. Якби ЗДА відкрили свій консулят у будь-якій балтійській республіці, це було б фактичним визнанням загарбання цих країн Совєтським Союзом під час другої світової війни.

Південно - американські держави не мають совєтських консулятів. Якби Сенат ратифікував цей договір, тоді Москва виступить з домаганням до південноамериканських держав дозволити їй відкрити свої консуляти в цих країнах. Такий дозвіл Москва напевно дістане, покликуючись на ратифікацію в ЗДА. Тоді щонайменше 200 совєтських консулярних урядовців приїде до країн Латинської Америки. Вони, побіч шпигунства, будуть організувати розрухи та криваві демонстрації і приведуть ці держави до повної та економічної руїни.

Такий самий привілей, що його дістануть совєтські консули, треба буде признати консулам 25 держав вільного світу, які утримують консулярні відносини в ЗДА, хоч вони дотепер такого привілею не мали і ніколи його не домагалися.

В 1948 році, перед закриттям у ЗДА совєтських та сателітних консулятів, стверджено їхню підривну та розкладову діяльність серед національних меншин, що зберегли вірність своїм націям і розкривають перед світом економічний визиск та колоніяльне поневолення їхніх країн московським імперіялізмом. Ініціятива відновлення консулятів вийшла від московських комуністів, а поштовхом до цього було якраз їхнє бажання якнайскоріше та якнайосновніше розкласти національні меншини в ЗДА.

Прихильники консулярного договору твердять, що ЗДА добилися „великої поступки" від комуністів, які зобов'язалися не пізніше, як на четвертий день, давати побачення американським консулам з арештованими в СССР американцями, а не пізніше, як на третій день повідомляти їх про такі випадки, тоді як совєтське карне право дозволяє протягом 9 місяців провадити слідство, не повідомляючи когобудь про арешт даної особи.

На це відповідають критики, що совєтські громадяни без конвенції мають такі права в ЗДА, і можуть кожної хвилини взяти собі адвоката, який повідомить кого треба про арешт і боронитиме їх в суді. Державний Департамент, — кажуть ці критики, — повинен зажадати від совєтського уряду такого самого трактування американських громадян в СССР, що його мають совєтські громадяни в ЗДА. Якщо взяти до уваги, що минулого року виїздило до Совєтського Союзу 17.000 американських громадян як туристів з доброю валютою, то можна припускати, що Совєти не відкинуть такого домагання.

В загальному переважає погляд, що згадана конвенція — це чергова, непродумана і шкідлива поступка для червоної Москви, в оманній надії, що вона з часом зречеться своєї агресивности, своєї брехливої пропаганди і перестане бути загрозою для вільного світу. До такого висновку можна прийти, зваживши на заяву секретаря Державного Департаменту в липні 1965 р. перед сенатським комітетом закордонних справ: „До певної міри, якщо хочемо збудувати мир у світі і нормальні відносини, то порушена проблема шпигунства має менше значення. Тільки в періодах напруження, кризи, непорозумінь, суперництва та збройного зудару росте значення шпіонажу".

Непотрібно доказувати, що надія на комуністів з Москви і Пейпінгу, як на будівничих миру, не має будь - яких основ. Навпаки, китайські комуністи явно, а московські комуністи притаєно докладають усіх зусиль, щоб знищити вільний світ із ЗДА включно. Щоб далеко не шукати доказів, можна вказати на війну в Південному В'єтнамі і на ролю в ній червоного Китаю і Москви.

В НІГЕРІЇ ДАЛІ ТРИВАЄ БОРОТЬБА ЗА ВЛАДУ

при чому головними суперниками є старшини, які одні одних винищують. Дотепер згинуло коло 50 видатних нігерських старшин з мініятюрної нігерської армії. Генерал Джонсон Угуї-Іронзі, який перейняв всю владу й припинив важність конституції та розігнав парлямент, впевняє, що він „панує над ситуацією", яка проте дуже напружена.

ДОПОМОГА ВИСОКОГО КОМІСАРА ДЛЯ СПРАВ ВТІКАЧІВ

У своєму звідомленні про працю Европейського Представництва Злученого Українського Американського Допомогового Комітету в Мюнхені д-р Володимир Душник згадує, що допомога для цієї харитативної установи подається із фондів Високого Комісара.

Уряд Високого Комісара Об'єднаних Націй для справ утікачів був установлений Генеральною Асамблеєю ОН 1-го січня 1951-го року, на три роки. Його існування було потім три рази продовжуване на період п'ятьох років. Теперішній мандат Високого Комісара витасає з 1968 р., і його може продовжити Генеральна Асамблея на дальших п'ять років на своїй сесії в 1967-му році.

Уряд Високого Комісара створено для продовження праці різних агенцій для допомоги втікачам - емігрантам, що існували спершу при Лізі Націй, а потім при Об'єднаних Націях, як, наприклад, установа загально відома під назвою ІРО (Інтернешенел Рефюджі Організейшен).

Уряд Високого Комісара має такі функції: 1) забезпечити міжнародний захист для втікачів і 2) шукати розв'язки проблеми втікачів через добровільну репатріяцію, інтеграцію втікачів у соціяльне життя країни азилю або через переселення їх до країн, що приймають імігрантів.

Високого Комісара вибирає Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй на пропозицію генерального секретаря ОН. Недавно був вибраний новим Комісаром дипломат Садруддін Ага Хан, і з початком грудня минулого року відбулася урочиста його інсталяція. В тій церемонії брав участь також голова ЗУАДКомітету д-р Володимир Галан.

Уряд Високого Комісара має свою головну станицю у Женеві, в Швайцарії; він діє в різних країнах за посередництвом 35 відділів. На 1966 р. штаб Високого Комісара обмежений сотнею професійних працівників і 180-ма канцелярійними працівниками. Контролює працю Високого Комісара Екзекутивний Комітет, що його творять представники 30 держав.

В перших роках існування Уряду Високого Комісара його діяльність обмежувалась головно допомогою втікачам в Европі — жертвам другої світової війни. Під сучасну пору в опіці Високого Комісара перебуває понад два мільйони втікачів, з того числа лише 800 000 на терені Европи.

Головна чинність Високого Комісара — правна охорона втікачів. Ще в 1951 році був ухвалений міжнародний статус втікача; цей статус згодились респектувати 48 держав.

Уряд Високого Комісара розпоряджає також фондами на матеріяльну допомогу втікачам. Бюджет Високого Комісара на 1965 рік становив $3 500 000. На 1966 рік приділено йому суму $3,900.000. Розмір матеріяльної допомоги залежить від становища, в якому перебуває втікач. У випадках матеріяльної допомоги Високий Комісар співпрацює з урядами держав, а також із добровільними допомоговими організаціями, між ними із ЗУАДКомітетом. Уряди держав, а то й добровільні організації допомагають Високому Комісарові фінансувати його програму. Так, наприклад, німецький уряд передав був Високому Комісарові велику суму грошей на відшкодування для тих, хто потерпів від нацистського режиму.

ЗУАДК увесь час співпрацює з Урядом Високого Комісара для справ втікачів. В останньому часі ця співпраця обмежується справами відшкодування, бо еміграційна ділянка в українській установі через брак аплікантів дуже обмежена та й інтеграція не має нових справ.

ЗУАДК користав до останнього року із фінансової підтримки Високого Комісара для свого Европейського Представництва. Зменшення фінансів Високого Комісара на цю ціль позбавляє Европейське Представництво ЗУАДКомітету цієї підтримки і ставить „українську амбасаду допомоги" в Европі в трудне становище.

Т.

Найвищий Суд ЗДА проти змагання відновити сеґреґацію в парку в Джорджії

Вашінґтон. — Найвищий Суд ЗДА більшістю 6-ох до 3-ох голосів вирішив, що місто Мекен в Джорджії не сміє зректися повірництва парком, який хочуть передати в приватні руки на те, щоб можна було в ньому здійснювати расову сеґреґацію. Представник більшости в Найвищому Суді був суддя О. Даґлес, який гадає, що рішення суду відноситься тільки до цього випадку в місті Мекон в Джорджії, але провідники боротьби за рівні права для всіх без огляду на расу гадають, що це рішення можна буде застосувати і до інших випадків про расове обмеження, наприклад, до справи сеґреґації в Коледжі Жірарда у Філядельфії та в інших подібних випадках.

Два судді, які були проти рішення Суду, гадають, що це рішення зможе довести до обмеження прав приватних шкіл вибирати собі учнів. Парк у Мекові був подарований місту сенатором А. О. Беконом в 1911-му році, який у заповіті застеріґся, що з парку можуть користати тільки білі жінки і білі діти. Але в 1963-му році Суд вирішив, що місто не сміє в своєму парку здійснювати расову сеґреґацію, і тоді до парку були допущені негри. Деякі члени Адміністраційної Ради, яка завідує парком, плянували, щоб місто передало парк в приватні руки. Справа остаточно опинилась аж у Найвищому Суді ЗДА, який скасував рішення Стейтового Найвищого Суку.

Наталія Кібець

З давних днів

Читавши „Казку грудневої ночі" Лесі Лисак, я перенеслась думками, туди, де пройшла більша частина мого дитинства, і пригадала наймилішого із святців, того, який усім допомагає. Цієї дивної життьової казки я ніколи не забуду.

А було це так. Жили ми з мамою у великому місті Д. в Україні. Мама працювала. Мене лишала саму майже на цілий день. То були воєнні часи. Тата я не пам'ятала, знала лише з оповідань.

Щоб лишалося у мами більше часу для мене, я старалася їй в усьому допомагати. Але завжди після моєї „помочі" мама мала подвійну роботу. Проте, хоч мама і приходила додому змучена працею, вона завжди знаходила час і для мене. І як то було приємно сидіти у мами на колінах і слухати її оповідання про тварин, пташок і людей! Найчастіше оповідала вона про тата і про його перші спроби літати літаком. Згадувала також про нашого улюбленця Полкана, що зник слідом за татом. Після таких оповідань мамині очі ставали червоними.

Одної ночі знялася хуртовина. Вітер завивав у димарі страшним голосом. Десь щось грюкало. Це, казала мама, стріляли гармати. Рев вітру і гармат зливався в несамовите виття відьом з Лисої гори.

Тої ночі я не могла спати. Мені здавалося, що якесь страховище от-ось вдереться в нашу хату.Тулячись до мами, я просила її не відходити від мене. Потішаючи мене, мама сказала: „Спи доню, завтра день Святого Миколая, може він, не зважаючи на таку ніч, завітає й до нас". І я, заспокоєна, заснула.

Прокинулась ранком. Сонце щедро світило на засніжену землю. Його промені, наче материнські руки, підтримували на дусі змучених людей. Сніг виблискував міріядами блискіток, а дерева в білих шатах виглядали наче молоді перед шлюбом.

Після нічної хуртовини і бою було тихо. Лише руїни пригадували про неспокійний час.

День Святого Миколая . . . В кімнаті тепло і затишно. Пахне свіжоспеченими пиріжками. А мені хочеться довідатися від мами, чи приніс мені щось Святий Миколай? Не одягаючись, біжу до „маминого кутка". Нараз чую крик. Голос начебто мами, але якийсь дивний. Щось трапилось? Я до мами, а мама — до дверей.

У дверях стояв високий чоловік, худий, блідий в подертій шинелі. Хто він? . . . Чому мама плаче? . . . Дивлюся на того чоловіка, може це якийсь голодний солдат потребує помочі? Мамуся завжди їм помагала, а тепер стоїть і дивиться то на мене, то на нього . . .

— Сьогодні пиріжки ранком пекла мамуся! — похвалилася я перед тим чоловіком — Сьогодні день Святого Миколая, і ми чекаємо на подарунок від нього.

Незнайомий болісно усміхнувся. Мама також. Я так розгубилася, що не знала, що мені робити. Що ще сказати? — думала я.

— Доню, моя маленька донечко! — прошепотів незнайомий, похитнувся і впав непритомний.

ЩЕ ОДНО РОСІЙСЬКЕ ВИДАННЯ ДРУКУЄТЬСЯ В КИЄВІ

Русифікація на Україні йде всіма шляхами. Одним із наглядних фактів русифікації є друкування в українських друкарнях на Україні російських газет і журналів із матриць, привезених літаками з Москви. В цей спосіб російські видання витискають українські. Дуже популярним став недільний додаток до „Известий" — „Неделя". З новим роком тижневик „Неделя" почав друкуватись з матриць у Києві в друкарні „Радянська Україна" тиражем сто тисяч примірників. В той спосіб збільшується натиск на киян купувати цей російський журнал.

о. Юліян Катрій

НАША ШКОЛА — НАШЕ МАЙБУТНЄ

(1)

Немає найменшого сумніву, що кожному свідомому українцеві дуже лежить на серці майбутнє його народу. Та, на жаль, треба ствердити, що наше майбутнє тут, в Америці, досить захмарене, бо над нами зависло мариво масової денаціоналізації нашого молодого покоління. Не можна заперечити факту, що молодь на наших очах відчужується від свого народу, своєї віри й Церкви, поволі стає байдужою на все, що своє і рідне, а її розговірною мовою стає англійська мова. Це явище всі ми обсервуємо кожного дня. Це сумне явище турбує наших батьків, непокоїть наші організації, зганяє сон з очей нашого церковного і політичного проводу.

У справі збереження нашої молоді при нашій Церкві й народі ми безнастанно чуємо різні думки, пляни чи пропозиції, одні з них більше, а інші менше реальні. Та коли взяти всі можливості під увагу, то один факт стає очевидним, а саме, що найбільший і найсильніший вплив на виховання, характер і світогляд молоді після батьківського дому має таки школа. Тому можна сміливо сказати: яка школа — така молодь; яка школа — таке майбутнє народу. Це значить, що рятунок та збереження нашої молоді при нашій Церкві й народі можливі тільки у своїй українській цілоденній школі.

Коло 20 літ тому наш світлої пам'яті митрополит Константин Богачевський на одній соборчику, заохочуючи священиків будувати цілоденні парохіяльні школи, так до них говорив: „Дорогі Отці! За всяку ціну мусимо відкривати наші цілоденні парохіяльні школи, бо тут, в Америці, тільки та Церква, нарід, громада чи парохія мають перед собою майбутнє, які мають власні школи. Церква, нарід, парохія, що не мають своєї школи, скорше чи пізніше засуджені на загибіль".

Ці слова великого Покровителя наших парохіяльних шкіл сповняються на наших очах. Тому якраз Українська Католицька Церква в Америці розбудувала і безнастанно робудовує широку сітку цілоденних шкіл.

І хто уважніше прослідить цю справу, той мусить признати, що наше майбутнє в Америці залежить головно від двох дуже важливих чинників: чинника релігійного і чинника націонанального. Тільки тоді зможемо сміливо глядіти у своє майбутнє, коли виховаємо молоде покоління в любові й вірності до своєї Церкви та народу; коли наші діти матимуть добре релігійне й національне виховання. А таке виховання зможуть наші діти дістати тільки у наших школах, бо чужа школа денаціоналізує та відчужує дітей від своєї віри й народу.

Отже, найважливішим обов'язком української спільноти в Америці під цю пору є розбудова своїх нижчих і середніх шкіл. Елементарні школи маємо майже в кожній більшій нашій парохії, але середніх шкіл, себто гайскулів, маємо дуже мало. Богу дякувати, в Ню Йорку є велика цілоденна школа, але немає гайскулу. А гайскул під деяким оглядом ще важливіший як народна школа, бо в гайскулі формується характер та світогляд молоді. Тому нікого з нас не треба переконувати в потребі, конечності та великому значенні й користі нашого гайскулу, що його плянуємо за пару літ відкрити в Ню Йорку. В тій цілі ведемо збіркову кампанію. Ця кампанія — це прилюдний іспит нашої національної, релігійної та культурної зрілости.

І. НАША ШКОЛА — ПІДСТАВА НАШОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ

Коли вглянутись в історію української еміграції в ЗДА, то можна ствердити один цікавий факт, а саме, що почуття приналежности до своєї Церкви й обряду, глибока національна свідомість були головними чинниками, що десятками літ стояли на перешкоді до денаціоналізації наших людей. Це значить, щоб зберегти нашу молодь про своїй Церкві й народі, треба її виховати в любові та вірності до своєї Церкви й народу.

Любов до нашої Церкви, віри й обряду

Ми, українці католики, різнимося від інших членів Католицької Церкви тим, що маємо свій питомий обряд. Наш обряд хоронить і респектує своєю повагою Апостольська Столиця. Для збереження нашого обряду вона настановила наших єпископів всюди, де тільки є більше скупчення наших людей, вона потворила наші митрополії в Америці і Канаді. В останньому часі Апостольська Столиця дала нам Кардинала в особі Верховного Архиєпископа і Митрополита Йосифа Сліпого, ісповідника і мученика за нашу Церкву й нарід.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ НЮ ГЕЙВЕН, Конн. —

Повідомляємо Українське Громадянство Ню Гейвену і околиці, що святкування 48-ої річниці проголошення **УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОЇ ДЕРЖАВИ** і 47-ої річниці проголошення **СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ** матиме слідуючий порядок.

1. В суботу 22 січня 1966 р. о годині 12-ій в полудне перед будинком Управи Міста, буде зложений вінок під обеліском на якому горить вічний огонь в пошану героям-борцям за волю. В цьому акті, який буде започаткований і закінчений молитвою, що її відчитають українські священики, візьмуть зорганізовану участь Українські Комбатанти та відділи ПЛАСТУ і СУМА.

2. Цього дня, о годині 7-ій вечора відбудеться в залі Української Католицької Церкви при вул. Джордж 563 в Ню Гейвені,

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

в програму якої входитиме: 1. Відкриття і Вступне Слово — **Д-р Михайло Сигурович**, Голова Відділу УККА, Ню Гейвен; 2. Святочна Доповідь — **Достойний Маршалок Василь Мудрий**, Голова Канцелярії УККА, Ню Йорк; 3. Концерт в якому візьмуть участь: **Пані Г. Боровик, Пані Маруся Гробельська-Козак, Проф. Ю. Цибрівський, Квартет Бандуристів** в складі: **І. Іванко, В. Юркевич, М. Віленький, Р. Левицький.**

Докладна програма АКАДЕМІЇ буде вручена при вході на залю.

3. В неділю, 23 січня 1966 р. будуть відправлені **ТОРЖЕСТВЕННІ БОГОСЛУЖЕННЯ** в намірені Українського Народу, година 11 ранку Служба Божа в Українській Католицькій Церкві і година 11:30 ранку Вдячний Молебен в Українській Православній Церкві.

До масової участи в акті зложення вінка, в Академії та в Богослуженнях щиро запрошуємо все Українське Громадянство.

Увага! *Увага!*

ПАССЕЙК і ОКРУГА!
УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ — ВІДДІЛ ПАССЕЙК, Н. Дж.
— відзначить —
48-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ І 47-РІЧЧЯ З'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ВРОЧИСТОЮ АКАДЕМІЄЮ

в неділю, 23-го січня 1966 р.
о год. 6-ій веч. в **УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕНТРАЛІ** при 240 Говп Евеню в Пассейку, Н. Дж.

Святочну промову виголосить полковник УНР Армії о. М. Рибачук, парох УПЦеркви в Кліфотоні, Н. Дж. Привітання передадуть посадники міст Пассейку і Кліфтону; Достойні: П. Дж. Де Мюро і І. Шин

У мистецькій частині виступлять:
Звернення до молоді — пл. студ. С. Цапар; Рецитація — Юний СУМ; Деклямація — учениця „Рідної Школи" Л. Синишин; Мішані хори: Української Кат. Церкви св. о. Миколая в Пассейку — дир. М. Глинський і „Бояни" — дир. Я. Костишин.

Українці Пассейку і округи! Нашою масовою участю засвідчимо вірність священим Актам 22-го Січня.

Координаційна Комісія

Українських Молодечих Організацій міста Ню Йорку (ЗАРЕВО, МУН, ОДУМ, ПЛАСТ, СУМА, Т-ВО УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ МОЛОДІ, ТУСМ ім. М. МІХНОВСЬКОГО, УКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА ГРОМАДА)

— влаштовує —

КРУТЯНСЬКУ АКАДЕМІЮ

(Для відзначення бою під Крутами)

в неділю, 6-го лютого 1966 р.

о год. 5:30 веч.

в залі JUNIOR HIGH SCHOOL
Avenue "B" і 6-та вулиця в Ню Йорку.

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку

Відділ Українського Конгресового Комітету Америки Інк.
— влаштовує —

в неділю, 23-го січня 1966 р.
о год. 6:30 веч
в залі WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL
40 Irving Place (corner 16th St. & Irving Place)

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ ТА СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ І ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ 1918-1919 рр.

ПРИСВЯЧЕНЕ 48 РОКОВИНАМ ПРОГОЛОШЕННЯ IV УНІВЕРСАЛОМ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ і 47-им СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

В ПРОГРАМІ:

Відкриття .... адв. Ярослав Гриневич
Відчитання Універсалів, Проклямацій Українського Дня — губернатором стейту дост. Н. Рокефеллером і мейором міста дост. Дж. Ліндзейом — відчитає адв. Володимир Стек

Святочну промову виголосить — ген. полк. Генерального Штабу Павло Шандрук

У мистецькій частині: відомий піяніст з европейських концертів Любомир Горницький, оперний співак Теодор Терен, деклямація Аскольд Лозинський і акомпаніямент Олександер Омельський.

„НАРЕЧЕНИЙ" ОКСАНИ КЕРЧ

(Оксана Керч: „Наречений", — накладом В-ва „Гомін України", Торонто, Канада, 1965 рік, стор. 279)

На обкладинці химерна абстрактна фігура (так здається на перший погляд), вгорі — ім'я автора книжки: Оксана Керч, а нижче назва твору — „Наречений".

Коли ж краще придивитеся тій химерній фігурі, на вас, читачу, гляне уважне око і вольовий профіль героя твору, Нареченого.

Цей маленький трюк мистця Володимира Ласовського інтригує і заохочує, і ви з зацікавленням перегортаєте титульну сторінку. На її звороті — портрет авторки, роботи того ж самого мистця і короткий нарис про неї та її твір, підписаний ініціялами І. В.

Я, особисто, читаю передмову, вже прочитавши твір. Хочеться самій скласти думку про нього, а вже тоді запитати думки автора передмови. Так і роблю, безпосередньо переходячи до „Нареченого".

З перших же сторінок полонить ця повість про життя шляхетної, дружньої та гостинної родини Голубовичів.

Львів у Листопадові дні. Скоростріл під вікнами вітальні. Шрапнелі рвуться над ґанком. Воротьба за український Львів.

І на цьому тривожному тлі постать поручника Семена Трусевича, нареченого попівни Вероніки, „вічного нареченого", за визначенням Любуні, який, проте, за наречену обрав собі Національну Революцію.

Авторка модернізує форму твору, примушуючи кожну з дійових осіб говорити про себе. Тому і кожний розділ названий ім'ям того, хто в ньому висловлюється. Це надає своєрідности викладові.

Перше слово забирає маленька Любуня, яка бачить усі події крізь призму своєї дитячої уяви. Природно, без перебільшення вбік інфантильности, звучать її наївні думки і міркування. І кожна читачка напевно знайде в цих думках щось зі свого дитинства, якусь часточку свого „я".

Вихована в глибоко - патріотичному дусі, Любуна по-своєму, по дитячому виявляє свій патріотизм у відносинах з польським хлопчиком Ромком: вона викидає геть з набору своїх кольорових олівців червоний і білий — кольори польського прапора.

Ромек, приятель Любуні теж має в повісті свій голос. Авторка — добрий психолог і знає дитячу душу, тому й малий Ромек у неї природний, такий, якими бувають діти в його віці.

Вірка — старша сестра Любуні. Вона другорядна особа в повісті і тому їй безпосередньо голосу не надається. Але взаємини між сестрами, про які розповідає Любуня, також такі, які бувають майже в кожній родині: старша зневажливо ставиться до молодшої, називаючи її „дурною", але любить і опікується нею, сумлінно заступаючи рано померлу матір.

Батько, пан Голубович, втілення шляхетности, української інтелігентности, а мати — гостинна господиня і палка патріотка, яку так рано й жорстоко скосила смерть. Це — родина Голубовичів. Крім її, так би мовити, постійних членів, в її лоні періодично перебувають дві представниці української студіюючої молоді — Віра і Марійка.

І на цьому фоні центральна постать героя — Нареченого.

Навдивовижу прості, життьові думки і вислови цього героя! В них ви не знайдете й тіні позерства. Він є сам собою і в смертельно небезпечних атентатах, і в забавах з дітьми, і в дружніх відносинах зі старими Голубовичами. Тільки значно пізніше, вже на еміграції, вже бувши дорослою, довідалась Любуня від припадкової людини, ким насправді був цей добрий друг її дитинства, поручник Семен Трусевич.

— Ви не знаєте, хто він. Аж не віриться, що серед нас жив такий неповторний, такий героїчний, такий надзвичайний! Говорить про нього Шкурат. — І далі: — ...скільки акцій, нападів, організованих виступів, яка безперервна боротьба нашого народу з Польщею велася під його незримим проводом!

Так, Любуня не знала цього, бо не тільки вона, але й сам поручник не знав ціни своєму героїзмові, сприймаючи його як щось природне, самозрозуміле в тій ситуації, так само, як природно відмовився він від особистого щастя, присвятивши себе Національній Революції.

За Листопадовою короткою перемогою приходить поразка. Але триває підпільна боротьба, в якій заангажована українська молодь, а з нею й Любуня. Далі — друга світова війна, еміграція, УПА...

Як майже кожний літературний твір, повість має сильніші і слабші місця. До слабших місць належить, на мою думку, розділ, в якому Вероніка дещо ідилічно описує харківську тюрму: ув'язнені ведуть філософські розмови, деклямують українських клясиків, моляться.

Треба сказати, що, як правило, большевики кидали політичних в'язнів в камери до кримінальників-злодіїв, повій тощо.

Резюмуючи все сказане, хочеться ствердити: повість дуже цікава як для українців із Заходу, які в ній побачать свою минувшину, так і для українців зі Сходу, для яких знайдеться багато нового в цій щирій і живій книзі.

Алла Коссовська

Літературно-Мистецький Клюб
У п'ятницю, 21. СІЧНЯ ц. р., год. 8-ма веч.
— відбудеться —
Доповідь п-ні Віри Вовк
ПРО 33-ій МІЖНАРОДНИЙ З'ЇЗД ПЕН-КЛЮБІВ НА ОСТРОВІ БЛЕД (Югославія)
З огляду на будучий міжнародний з'їзд, який має відбутися в ЗДА в 1966 р., проблема є актуальна для наших письменників.

КОНЦЕРТОВА ПОЇЗДКА
КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

14 квітня, четвер — *Торонто
15 квітня, п'ятниця — *Ньюарк
16 квітня, субота — *Філядельфія
17 квітня, неділя — *Ню Йорк
19 квітня, вівторок —
20 квітня, середа — *Клівленд
21 квітня, четвер — *Піттсбурґ
22 квітня, п'ятниця — *Детройт
23 квітня, субота — *Фаєтте, Айова
24 квітня, неділя — *Омага, Небраска
25 квітня, понеділок — Форт Коллінс, Колорадо
26 квітня, вівторок — *Кеммерер, Вайом.
27 квітня, середа —
28 квітня, четвер — *Спокане, Вашингтон
30 квітня, субота — *Сіятл, Вашингтон
1 травня, неділя — *Ванкувер
2 травня, понеділок — *Кемлупс, Б. К.
3 травня, вівторок — *Калгари, Алб.
4 травня, середа — *Едмонтон
5 травня, четвер — *Саскатун
6 травня, п'ятниця — *Ріджайна, Саск.
7 травня, субота — *Флин Флон, Ман.
8 травня, неділя —
9 травня, понеділок — *Віннипег
10 травня, вівторок — *Форт Віллім
12 травня, четвер — *Дюбук, Айова
13 травня, п'ятниця — *Шикаго

Вільні дати в цім пляні можуть використати деякі українські громади, поблизу яких Капеля переїжджатиме, щоб урядити концерти Капелі.

Зацікавлених звертатися до:
FRIENDS OF THE UKRAINIAN BANDURISTS CHORUS, INC.
P. O. Box 119, Hamtramck Br., Detroit 12, Michigan, USA

ЗАПРОШУЄМО ВАС З ДІТОЧКАМИ НА
ТРАДИЦІЙНУ ЯЛИНКУ
в неділю, 23-го січня 1966 р.
о год. 2-ій по пол.
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ кім. ч. 22 в НЮ ЙОРКУ
В програмі сценка: **„РІЗДВО В БОРІ"**
Вступ: 50 центів. Дорослі: $1.00
Побажаний вишиваний одяг для дітей.
83-ій ВІДДІЛ СУА в НЮ ЙОРКУ

Нюарк, Н. Дж.

УСПІШНИЙ АНДРІЇВСЬКИЙ ВЕЧІР

Союз Українок Америки Відділ ч. 86, і Об'єднання б. Вояків Українців влаштували 18-го грудня 1965 р. в приміщенні української парохіяльної школи св. І. Хрестителя Традиційний Андріївський Вечір.

Треба було подивляти в молодих пань з СУА запал, з яким вони взялися до приготування залі, виявляючи чимало мистецького хисту при декорації стін та сцени. Служили їм своєю поміччю комбатанти. Імпреза зібрала численно старше громадянство й молодь.

Відкриваючи Андріївський Вечір, голова Комітету п. Мирон Стебельський, звернувся з закликом до численної молоді плекати чудові зразки української традиції, щоб культурні надбання цілих поколінь нашого народу не затратились і були передані дальшим поколінням.

Започаткувала мистецьку програму п-ні Гнатейко, виголосивши з чуттям настроєвий вірш О. Рудакевич „На Андрія". Ведення програми перебрали: панове Осип Головацький і Богдан Гірняк, які в дотепній і культурній формі вели програму вечора; сатиричні шаржі на наші злободенні будні, скечі, настроєві пісеньки, виконані п. Головацьким при акомп. Б. Гірняка. Подобалась оригінальна колядка на мелодію амер. „Вайт Крістмес" (слова О. Головацького), яку автор на бажання слухачів мусів повторити.

Новістю був виступ чоловічого квартету ревелерсів „Каравана" в складі: Б. Бемко, Р. Капюка, М. Длябога і Л. Калиння при акомпаніяменті п-ни Марійки Геча. Ансамбль цей, — це новість, його брак давно відчувався, Квартет прекрасно зіспіваний, він виконав ряд пісень, які слухачі прийняли рясними оплесками, головно „гимн" квартету — пісню „Каравана", бо здавалося, що бачиться каравану по пісках Сагари...

Цікавий і дотепний був скеч „На забаву" І. Керницького, виведений артистами Валею Калин і Степаном Магметом, які своєю грою розбавили гостей, а сальви сміху на залі були доказом, що вони мистці в цьому жанрі

Для конкуренції з чоловічим виступив жіночий квартет молодечого 36-го Відділу СУА в складі: І. Яворська, Д. Шпон, Д. Зелик і Б. Сигалів при акомпаніяменті п-ни Г. Вольц. Треба подивляти запал й любов до української пісні в молодих пань, які на протязі короткого часу підготовили ряд настроєвих пісень українських композиторів, які вдало виконали. Рясні оплески були винагородою.

Мистецьку частину вечора закінчив Степан Магмет, який в ролі Гриця Зозулі виголосив актуальний монолог ЕКА „Ворожба", виявляючи свої мистецькі вальори розсміяній публіці. Під час перерви пані з 86-го Відділу СУА подавали гостям до столиків тістечка, чай і каву.

Після закінчення мистецької частини слідувала обрядова частина, а започаткувала її п-ні мгр Іза Левкович цікавим рефератом про „Андріївські звичаї на Україні". Після того до пізньої ночі пані з СУА при помочі зацікавленої численної молоді виводили ряд андріївських ворожб.

Комітет почувається до приємного обов'язку зложити щиру подяку всім виконавцям мистецької програми, а головно п-ні мгр І. Левкович і панам О. Головацькому та Б. Гірнякові, які безкорисно відгукнулись на заклик Комітету і своєю участю у програмі Вечора збагатили його своїми виступами.

М. С.

ПРО РИЛЬСЬКОГО І КЛЕНА

Мельборн, Австралія. — Письменник Дмитро Чуб-Нитченко виголосив в залі Українського Дому в Мельборні доповідь про творчість двох поетів - неоклясиків: Максима Рильського і Юрія Клена - Бургардта. Доповідь була ілюстрована поезіями цих двох визначних українських поетів. Поезії читали Г. Нитченко, В. Кальнатило, А. Цибульська, Д. Моравський і П. Любарський. Доповідь відбулась із рамени місцевого відділу НТШ, що його очолює проф. Т. Ляхович.

Ютика, Н. Й.

ВИСТАВКА „РІЗДВЯНОЇ КАЗКИ"

Нечисленна, але жертвенна громада Української Автокефальної Православної Церкви Чесного Хреста відома з своєї активности. Її велика церква та дбайливо відновлений, просторий церковний дім з театральною залею і багатьма кімнатами — це наслідок праці людей, сповнених любов'ю до свого та бажанням передати дітям свою віру і кращі традиції покиненої Батьківщини.

Завдяки цій любові в бувшому домі „Синів Італії" загомоніло зі сцени, з уст найменших українське слово й українська колядка. 8 січня виставлено тут „Різдвяну казку" втрьох відслонах, пера Наталії Герець. Постанову цієї драматичної штуки здійснено завдяки великій і наполегливій праці Віри Різванюк і Зої Луценко, які присвятили багато часу, щоб діти засвоїли текст та вдало ставили перші кроки на сцені. Збірні сцени з колядуванням дали змогу виступити меншим і більшим колядникам. Головні ж ролі грали як справжні актори Галина Луценко, Микола Різванюк, Іван Ямсюк, Ліда Герець і П. Громів.

Незвичайно милою несподіванкою і найбільшим осягом цього вечора був виведений у другій відслоні балет „Танок Сніжинок". Дбайливе сценічне оформлення Якова Федина додало чару всій постановці.

На закінчення обдаровано молодих акторів обильно з нагоди празника Різдва Христового. Для батьків цей вечір був теж щирим подарком від дітей, що не забувають мови ні віри своїх предків.

І. С.

Ділимося сумною вісткою з Рідними і Знайомими, що дня 14-го січня 1966 р. відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п. АЛЕКСАНДЕР ГОРОХІВСЬКИЙ

бувший і довголітній предсідник Позичково-Будівельного Т-ва, бувший предсідник Т-ва „Мир" і б. предсідник Українського Горожанського Клюбу.
Покійний прожив 74 роки.

ПАРАСТАС — 18 січня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при 109 Іст Тейбор Ровд у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в середу, дня 19-го січня 1966 року о год. 9:30 рано з того ж самого заведення. Похований буде на цвинтарі на Факс Чейсі.

Горем прибиті:
МАРІЯ ЧЕРНІ-ГОРОХІВСЬКА — жінка
ВІКТОРІЯ і ЕДВАРД — діти

З НАГОДИ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ І ЗЛУКИ ЗЕМЕЛЬ
Українці міста Ню Бритен, Конн.
влаштовують

КОНЦЕРТ-ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

в суботу, 22-го січня 1966 р.
в 8-ій год. веч.
HERBERT D. WELTE HALL
Central Conn. State College, Wells Street
NEW BRITAIN, Conn.
Квитки: $1.00, для студентів і дітей 50 центів

В неділю, 23-го січня 1966 року
ПАРАФІЯЛЬНА ШКОЛА
при СВЯТО-ТРОЇЦЬКІЙ Катедрі, 359 Broome St., N.Y.C.
влаштовує

ТРАДИЦІЙНУ УКРАЇНСЬКУ РІЗДВЯНУ ЯЛИНКУ

що відбудеться в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ

Сердечно запрошуємо все Українське Громадянство м. Ню Йорку, Молодь та дітей, взяти численну участь. Початок художньої частини о год. 1-ій по пол., безпосередньо після Служби Божої.

НАСТОЯТЕЛЬ ПАРАФІЇ
ПАРАФІЯЛЬНА РАДА
КЕРІВНИЦТВО ПАРАФ. ШКОЛИ
і БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ

Заповіджена Ялинка на 16-го січня, переноситься на 23-го січня з уваги на страйк.

Трой, Н. Й.

„ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДУНАЄМ"

Вперше за 16 літ, від приїзду нової еміграції до Америки, українці округи Олбани зорганізували Українського Театрального Групу ім. Лесі Українки при Відділі УККА у Вотервліт, та виставили оперету „Запорожець за Дунаєм" 5-го грудня 1965 р. з великим моральним і матеріяльним успіхом. Ініціятором і душею імпрези був Ярослав Ліщинський, що закінчив музичні студії (сольоспів і скрипка) в Мюнхенській консерваторії. У 1950 р. в Сейлем біля Бостону зорганізував театральну групу та виставив „Запорожця за Дунаєм", граючи головну ролю. Концертмайстром була Ірина Заячківська-Гаврилюк, відома піяністка й акомпаніяторка. Хормайстром і диригентом оркестри, зложеної з членів Симфонічної Оркестри у Скенектаді, був Ярослав Кушнір, кол. член хору професора Пюрка, керівник бандуристів оркестр. Організатором був Василь Боднар, що вложив найбільше праці в підготову цього діла. Режисура була колективна.

Ролю Карася відіграв Я. Ліщинський — голосово й сценічно бездоганно, не перешаржовував, створив незрівнаний тип запорожця, що залишиться на довго в пам'яті глядачів. Трудну і невдячну ролю Одарки відіграла блискуче Марта Гречаник, яка закінчила музичні студії у Відні, та виступала там як концертова співачка. Від 10-го року життя виступала на сцені як солістка в Перемишлі, Відні й Америці. Її виробляний у всіх тонаціях драматичний сопран домінував на сцені під час усіх її виступів, та заблистів у всій красі в кінцевих сольових молитвах: „побачить дай нам рідний край", що витиснули сльози на очах приявних. Її виконання ролі було на такій мистецькій висоті, що приявні американські знавці не могли повірити, що це не професійна оперова співачка. Ця головна пара може виступати в цих ролях навіть на найбільших сценах.

Молода пара артистів — Оксана (Анна Базар) і Андрій (Володимир Літинський) ставила свої перші кроки на театральній сцені, але завдяки наполегливій праці досвідченої акомпаніяторки, Ір. Гаврилюк, — вони виконали свої чудові арії по мистецьки, особливо в останній сцені квінтет і молитва були виконані прекрасно та залишили тривалі враження. Ролю султана відтворив з „султанським масштаом" Я. Кушнір, що його мелодійний голос прозвучав лірично в пісні, посній туги за миром і сільською ідилею. Осип Мороз відспівав своїм гарним басовим голосом ролю Імама, а В. Боднар у характеристичній ролі Селіма збирав гучні оплески. Ролю матері відіграла гідно без слів, тільки мімікою й жестами А. Вербицька, найстарша хористка. Старого козака відіграв добре С. Мочульський, турецьких вояків — О. Черпак і О. Кендзерський. Муринчика Гассана грав Юрчик Ліщинський. Танцювальна група „Верховина" з Вотервліт, під керівництвом Михайла Савкова, відтанцювала бравурно кілька народних танків, збираючи оплески цілої залі.

Мистець-маляр Михайло Коргун намалював чудові декорації, Євген Наболотний збудував сцену. Голова Відділу УККА у Вотервліт, Іван Романишин був адміністратором і скарбником. Прем'єра у Трой і друга вистава в Амстердамі 12-го грудня, викликали широке зацікавлення серед нашого громадянства, передусім — молоді.

Вистава зрушила навіть найбільш байдужих і засимільованих, стала темою дня, викликала загальне бажання на чергові такі високомистецькі вистави, Група має у пляні дати ще одну виставу в цій околиці, пізніше в Ютиці та в сусідніх наших осередках. Заплановано поставити: „Гайдамаки" (збірна рецитація зі співами), оперу „Катерина", драму „Назар Стодоля" та інші. На прем'єрі було 900 осіб, в Амстердамі 350 (із-за злої погоди). Чистий дохід призначено на „Фонд Катедри Українознавства в Ню Йорку. Новоствореній Театральній Групі під проводом Ярослава Ліщинського бажаємо якнайкращих мистецьких успіхів!

І. Дурбак.

Лювен, Бельгія

УЧИТЕЛЬСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ РІДНИХ ШКІЛ УНОТ

Конференцію відкрив голова УНОТ д-р о. Курилас та з'ясував основні питання українського шкільництва: в багатьох школах не відвідують учні лекцій у призначені дні, що вносить труднощі в виконанні програми.

Мгр М Когут, скарбник УНОТ, переглянув стан українських рідних шкіл за останній рік та зазначив: до 1963-64 научного року відчувались великі труднощі в учительському комплектуванні шкіл, в недостатній кількості підручників для всіх кляс, в шкільних приміщеннях тощо. Старанням УНОТ поліпшено шкільний стан, спроваджено сотні підручників, печаталось на циклостилі конспекти українознавства, частину на французькій та фламандській мовах, введено молодих учителів для праці в рідних школах. Тепер підручників є досить та ще й нові видання, як читанка „Волошки", нові карти Европи, України та інше.

Пан Когут запросив до звіту присутніх учителів рідної школи про стан шкіл. Звітували Всч. о. канонік Г. Фуканьчик, о. радник І.Кіт, д-р о. Курилас, о. Дзвоник, вчителі Бойко В., Бойко С., Івахів А., п. Трубач, панни Лавриненко В., Карпо М. Кость М. та Вачінська. Звіти показали деколи брак пильности батьків, що не посилають дітей до школи.

Від загальної кількости 87 українських дітей і молоді в Бельгії, тільки 341 дитина охоплена системою Рідної Школи в Бельгії.

Учитель Бойко С. прохав УНОТ допомогти зворушити серця недбайливих батьків та урятувати нещасних дітей від асиміляції.

Перед конференцією виявився дійсний стан шкільництва в цілому. Чимало недоліків усунено. Пан Когут добавив, що фінансовий стан УНОТ-а покращав завдяки „Союзові Українок Америки", зокрема панам О. Лоцькій й І. Павликовській, як також пані І. Петрів, пп. проф. Д. Квасниці та проф. Нищенко-Корнило з Шикаго, також пані С. Букшований з „Самопомочі" Філядельфія. Дари їх уможливили дальшу працю рідних шкіл в Бельгії.

Члени конференції о. радник Кіт, о. Дзвоник, учитель Івахів внесли ряд завваг та побажань: 1) треба однієї програми для навчання у всіх клясах рідної школи в Бельгії, 2) треба однакових підручників для всіх кляс, 3) літературу для молоді і дітей друкувати великими літерами: („Веселку", „Юні друзі" або „Крилаті").

Члени конференції зобов'язались прикласти всіх зусиль до шкільної справи та дати нашому еміграційному поколінню знання, й любов до Рідного Краю, поправити убогі заняття й так врятувати нашу молодь.

Рішення конференції: скликати представників усіх українських організацій для важливої справи виховання молоді зі всіма виховними клітинами громадських організацій в Бельгії і накласти всім обов'язок виховання нашої молоді. Наш клич у всіх країнах еміграції: ані одна українська дитина, юнак чи юначка не сміє залишитись поза системою рідних шкіл! Б'єм на тривогу та стукаємо до серця українських батьків та матерів: гаснуть релігійно та національно десятки тисяч української дітвори та молоді у вільному світі! Ратуймо їх організовано від загину! Вже всі дружньо берімся до праці!

В. Бойко,
учитель Рідних Шкіл
в Бельгії.

Українська хроніка

У ДМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

З Літературно - мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю 21 січня Віра Вовк доповідатиме про Міжнародний З'їзд ПЕН-Клюбів в Югославії. Початок о год. 8 веч.

КОЛЯДКИ І ЩЕДРІВКИ В НЮАРКУ

Ньюарк. — На завершення цьогорічних різдвяних святкувань, хор при церкві св. Івана Христителя влаштовує концерт колядок і щедрівок в найближчу неділю, 23-го січня. Концерт відбудеться в церкві при Айві і Сен Форд вулицях о год. 5-ій по полудні. В програмі концерту також маловідомі і рідко співані колядки та щедрівки.

СТУДЕНТИ ДАЮТЬ ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР

Ню Йорк. — Кружок українських студентів при Сіті Коледж разом із кружком українських студентів Колюмбійського Університету влаштовують в залі „Інтернешенел Гавз" в Ню Йорку, Ріверсайд Драйв 500, в неділю, 30. січня ц. р., о год. 6-ій увечорі веселий вечір з участю гумориста Миколи Понеділка.

Нема то як на СОЮЗІВЦІ!

КАЛЕНДАРЕЦЬ ІМПРЕЗ

22 січня: Зустріч Української Католицької Молоді східних стейтів. Вечорі забава з танцями.

29 січня: Лещетарська прогулянка пластунів із станиці Ню Йорку.

12-13 лютого: Зимовий карнавал Українських Американських Ветеранів.

На Союзівці тепер також у зимовому сезоні кожної неділі о. Любомир Гузар, відправляє Святу Літургію о год. 11-ій перед полуднем. Після Служби Божої — неділна школа для дітей.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 21-го СІЧНЯ 1966 р.

ІРВІНГТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. І. Франка — 490 Відд. о год. 7:30 веч. в залі Укр. Преса. Церкви, 36 Harrison Pl., Irvington, N. J. — О. Чорномаз, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ — 170 Відд. о год. 6-ій веч. в домі УНДому. Місячні збори відбуваються регулярно кожної третьої п'ятниці в місяці о год. 6-ій веч. Просимо членів полагоджувати свої членські справи на зборах. — Д. Дядик, секр.

СУБОТА, 22-го СІЧНЯ 1966 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 117 Відд. о год. 6-ій веч. в приміщ. 33 Е. 7-а вул. в домі Укр. Кат. Ветеранів. Проситься про чисельну участь. — Управа.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 234-ий Відд. о год. 7:30 веч. в УН-Домі. На порядку: звіти Управи за минулий рік та вибір управи на 1966 р. Перед зборами з нагоди 22 Січня буде реферат, присвячений роковинам проголошення Самостійности і Соборности України. — І. Іваник, секр.

НЕДІЛЯ, 23-го СІЧНЯ 1966 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Т. Шевченка — 289 Відд. о год. 3-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі, при 292 Гадсон Евню. На річних зборах буде вибір управи Відділу. Після річних зборів відбудуться звичайні місячні збори із вибором делегатів і їх заступників на наступну 26 Конвенцію УНС в Шікаґо. Просимо всіх членів прибути на збори. — І. Мищук, предсідник, М. Гуссар, касир, В. Гуссар, секр.

ТРЕНТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 245 Відд. о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Правосл. громади св. Тройці при 824 Adelin St. На цих зборах буде вибір делегатів на 26-ту Конвенцію і їх заступників. Проситься членів про чисельну участь. — М. Мартиненко, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Річні збори Б-ва св. Дмитрія — 288-ий Відд. о год. 11-ій рано в церковній залі. На порядку: звіт Управи за 1965 р. і вибір нової управи на 1966 р. По річних — місячні збори, на яких буде вибір делегата на 26 Конвенцію УНС. — А. Данилюк, предс., В. Загвоский, кас., Д. Мушастий, секр.

ВІЛМІНГТОН, Дел. Річні збори Б-ва св. Володимира — 173 Відд. о год. 6-ій веч. в церковній залі св. о. Миколая, при 508 S. Heald St. На порядку: звіти за 1965 р. та вибір управи на 1966 р. По річних зборах — місячні, на яких буде вибір делегатів на 26 Конвенцію УНС. Просимо членство прибути. — П. Щерба, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 рано в церковній залі при Філмор і Онейда вул. На річних зборах перевибрано стару управу на 1966 р. На зборах буде вибір делегатів на 26-ту Конвенцію УНС. — І. Вула, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., П. Гаравус, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Б-ва св. Василія — 339 Відд. о год. 2 по пол. в в домі Укр. Громади при 3322 П. Лавренц вул. На порядку: вибір нової управи на 1966 р. Проситься членство прибути та вирівняти свої залеглі вкладки. — С. Лупацій, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. 12 річні загальні збори Т-ва ім. Л. Мишуги — 153 Відд. о год. 10:30 рано в домі Спор. Т-ва Тризуб — 4932 Н. Брод вул. Після річних зборів — звичайні місячні, на яких буде вибір делегаті на 26-ту Конвенцію УНС. На зборах можна вплачувати членські вкладки. Після зборів — гутірка з перекуском. Проситься чл. прибути. — І. Одежинський, гол., І. Скіра, секр., М. Прасіцький, касир.

NEW BRITAIN, Conn. Річні загальні збори 254 Відд. о год. 3-ій по пол. в залі Укр. Амер. Клюбу, 39 Oak St. На порядку: звіт Контр. Комісії та вибір управи на 1966 р. По річних зборах — місячні, на яких буде вибір 2 делегатів на 26 Конвенцію. — А. Котик, предс., А. Кабеля, касир, В. Романишин, секр.

ГЕМПСТЕТ, Н. Й. Річні збори 327 Відд. о год. 7:30 веч. в церковній залі при 709 Фронт вул. На зборах — крім біжучих справ, будуть річні звіти Управи і Контр. Комісії, вибір управи на 1966 р. По річних зборах — місячні, на яких буде вибір делегата на 26 Конвенцію. Проситься чл. прибути.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори Т-ва Запор. Січ — 388 Відд. о год. 1-ій по пол. в УНДомі, Ворд вул. На порядку: звіти Контрольної Комісії, читання протоколу та вибір управи на 1966 р. По річних зборах відбудуться місячні, на яких буде вибір делегата на 26 Конвенцію УНС. Проситься чл. на зборах вплатити свої вкладки. — Г. Маковський, предс., С. Воловняк, секр.

ТАРЗАН, ч. 5 561. Тарзан діє!

THE GORILLA SNARLED AT THE CRINGING NATIVES. "I SPEAK FOR THE EMPEROR. HE WANTS ANOTHER WOMAN!"

QUICKLY, THE BRUTE GRABBED A FEMALE AWAY FROM THE HUDDLED GROUP...

BUT HE WAS STOPPED BY A CHALLENGE FROM A SINEWY, BRONZED GIANT!

Горила гарчав на змілілих із страху тубільців. — Я приходжу від імператора! Він хоче ще одної жінки!

Швидко тварюка вхопила жінку з-поміж стовпленої групи...

Але його стримав виклик мускулястий, бронзовий велетень...